

Jaarbericht 2025

Allereerst een kort verzoek. Wij willen duurzamer met dit jaarbericht omgaan. Daarom willen we u het volgende vragen. Indien u ons jaarbericht in de toekomst liever per e-mail wilt ontvangen of helemaal niet meer wilt ontvangen, dan vernemen wij dit graag. U kunt dan een e-mail sturen naar ooievaarsopvangherwijnen@gmail.com met als onderwerp "duurzaam jaarbericht." Wilt u zo vriendelijk zijn om uw naam, postcode en huisnummer ook in deze e-mail te vermelden en aan te geven of u het jaarbericht per e-mail wilt ontvangen of niet meer wilt ontvangen? Indien u niets doorgeeft, ontvangt u het volgende jaarbericht wederom per post. Op deze manier kunnen wij ook een steentje bijdragen door minder papier te gebruiken. Alvast bedankt!

Jaarbericht 2025

2025 begon lekker druk. Op 2 januari werden er al weer kuikens gehaald, omdat de bodem van de vriezer met voorraad in zicht kwam. Diezelfde middag werden we gebeld, omdat er al een aantal dagen een ooievaar in een bouwput in Waalwijk liep. Het beestje kon hier zelf niet meer uitkomen. De lokale dierenambulance had geen kans om hem te vangen en naar Herwijnen te brengen. Na wat heen en weer bellen, werd besloten dat Piet en Rolf hem zelf gingen halen. Deze volwassen ooievaar was ernstig verzwakt en had er de kracht niet meer voor om zelf uit de bouwput te komen. Het beestje werd meegenomen naar de opvang en drie weken goed verzorgd. Daarna werd hij vrijgelaten in de uitwenwei. Na even aarzelen vloog hij weg. Hij bleef nog twee dagen in de buurt rondvliegen en vertrok vervolgens. Enkele dagen later kregen we een melding dat dit beestje op de A15 bij Hardinxveld was doodgereden. Een verdrietig begin van het ooievaarsjaar.

Half januari was er een constructief gesprek met Jonathan van Stichting Dierenlot over de onderwerpen waar wij tegenaan liepen. Het was leuk om aan Jonathan onze werkwijze te laten zien en de plannen voor dit jaar toe te lichten. Onder andere werd er gesproken over het idee van jute zakken met het logo van ooievaarsopvang Herwijnen erop. Het plan is om deze uit te delen aan dierenambulances, omdat het vervoer van ooievaars in jute zakken de minst belastende manier van transport is. Dan kan de ooievaar zich niet verwonden tijdens vervoer en eventueel al aanwezige verwondingen worden niet erger. Tijdens het gesprek ontstond het idee om ook het logo van Stichting Dierenlot op de jute zakken te laten drukken. Tevens kregen we subsidie van Stichting Dierenlot voor het aanpassen van de daken van onze opvangkooien.

Eind vorig jaar kwam Piet in contact met de vrijwilligers van stoomgemaal “De Tuut” in Appeltern. Bij dit gemaal staat een 30 meter hoge schoorsteen. Bovenop deze schoorsteen ging vorig jaar een ooievaarspaartje een nest bouwen. Het stoomgemaal wordt regelmatig opengesteld voor publiek en in werking gesteld om op deze manier inkomsten te genereren. Om het broedende paartje niet te verstoren, mocht het gemaal niet meer in werking gesteld worden. Dit leidde tot problemen en spanningen bij de vrijwilligers. Piet ging ter plaatse kijken en er werd een plan van aanpak gemaakt voor een nieuwe nestgelegenheid. Eerst werd een vergunning aangevraagd. Op zaterdag 1 februari was het zover. De vergunning was inmiddels verleend en alle voorbereidende werkzaamheden waren gedaan. Er was een enorme kraan, het nest werd verwijderd, de kap werd omhoog gehesen en werd bevestigd over de schoorsteen. Tegelijkertijd werd een mooi paalnest geplaatst door Henk van Zetten van de firma Hoogenkamp. Iedereen was blij dat de klus geklaard was en het stoomgemaal weer kon draaien. Enkele weken later kreeg Piet bericht, dat het nieuwe paalnest al in gebruik genomen was.

In de derde week van februari kwam Theo van omroep GLD voor de installatie van een nieuwe camera voor de livestream. Dit is een camera met een nog scherper beeld en de mogelijkheid om tussen de verschillende nesten rondom de opvang te switchen en daardoor nog meer nesten in beeld te brengen. Voor het plaatsen van de camera stelde Gerrit van Schildersbedrijf van Zuijdam zijn hoogwerker kosteloos beschikbaar.

Enkele dagen later werd Piet gebeld door een man uit Delft, die een bijzondere vraag had. Hij zocht ooievaarspoep, omdat zijn zus daar onderzoek naar deed. Diezelfde dag kwam deze man met een schraper om poep te schrappen in en om de opvang.

Op 24 februari overleed onze oud vrijwilliger van het eerste uur: Henk Blokland. Henk zette zich vele jaren trouw in voor het opzetten en in stand houden van het vroegere ooievaarsbuitenstation in Herwijnen.

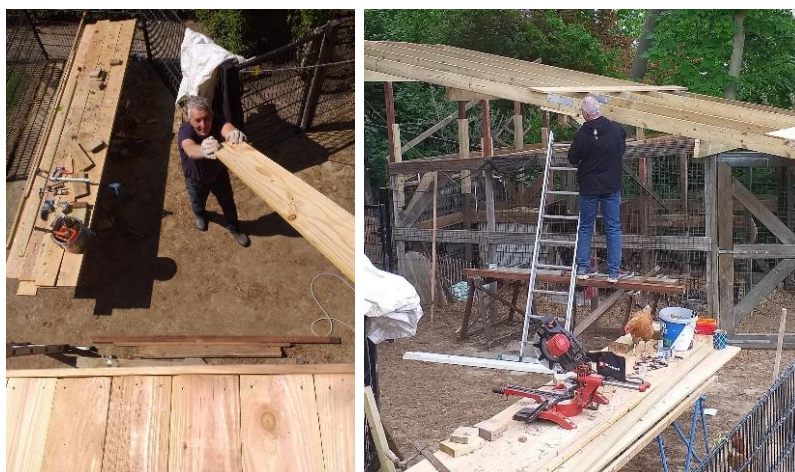
Eind februari gingen Piet en Magda koffiedrinken bij dierenartsenpraktijk de Bata4en in Haaften en spraken zij over het inzetten van supplementen bij ooievaars, die problemen hebben met het ontwikkelen van hun vliegpennen. Vervolgens werd gestart met het aanbieden van deze supplementen aan de betreffende ooievaars.

In diezelfde periode werd een nest in een notenboom bij de woning van onze huisarts gemaakt. Hij is al vele jaren erg belangstellend naar de ooievaars in de opvang en al het werk, dat de vrijwilligers voor de ooievaars doen.

Half maart was op de livestream te zien dat het eerste ei gelegd was op het nest precies voor de camera.

Half april werd er een ooievaar gebracht uit Hoogvliet. Het dier was gebracht met problemen en kon niet vliegen. Op het eerste oog was niet duidelijk waardoor dit kwam. Gestart werd met opvang in een kooi voor observatie. Uiteindelijk kwamen we erachter dat het probleem in één van zijn vleugels zat. Behandeling door middel van een combinatie van pijnstilling, geduld, massage en rek- en strekoefeningen sloeg aan. Vervolgens werd het beestje in de uitwenwei gezet. Eind augustus lukte het deze ooievaar om voor het eerst weer kleine stukjes te vliegen. Enkele weken later verliet hij de opvang.

Halverwege april begonnen we ook met het project opvangkooien. De kooien hadden groot onderhoud nodig. Het dakvlak werd aangepast om zonnepanelen in combinatie met een thuisbatterij te plaatsen. Door offertes van bouwmaterialen zorgvuldig te vergelijken en de werkzaamheden hoofdzakelijk zelf uit te voeren, konden

we alle klussen bekostigen uit de eerder beschreven donatie van Stichting Dierenlot en de vorige jaar al beschreven donatie van de provincie. Alleen de batterij moet nog aangeschaft worden. De ontwikkelingen op dit gebied volgen elkaar in rap tempo op en we willen niet een te snelle keuze maken.

Op 20 april werd het eerste jong geboren op de middelste schoorsteen bij Piet en Magda. De daarop volgende dagen kwamen heel wat jonge ooievaartjes uit hun ei gekropen.

Begin mei vonden we een eerste jonge ooievaar in de dakgoot. Het diertje was uit het nest gevallen of gegooid. Het was hooguit 2 dagen oud en daardoor nog heel klein. Gelukkig mankeerde het niets en werd het liefdevol opgevangen en verzorgd. De daarop volgende dagen en weken werden er heel veel hele jonge ooievaartjes gebracht, die allemaal buiten het nest waren beland. De opvang van hele jonge ooievaartjes vraagt om zeer zorgvuldige controle van temperatuur en vochtigheid wat behoorlijk lastig is. Voorheen vingen Piet en Magda hele jonge ooievaartjes in de keuken op. Door het grote aantal ooievaartjes was dit niet meer te doen en moesten ze uitwijken naar het schuurtje. Hier was het veel lastiger om de temperatuur constant te houden. Daarom willen we een couveuse gaan aanschaffen. Lees hierover meer verderop in dit jaarbericht.

Helaas gaat het niet altijd goed. De tweede helft van mei worden we geconfronteerd met dode jongen, die uit het nest werden gegooid of onder een nest werden gevonden. Helaas is niet elk jong te redden. Ook komt het voor dat één van de ouder ooievaars overlijdt en de andere ouder niet alleen de jongen groot kan brengen. In dat geval vangen wij de jongen ook op. Verder was er een volwassen ooievaar in Alphen aan de Rijn, die een deksel van een koffie2go beker om zijn snavel had en daardoor zijn jongen niet kon voeren. Het dier kreeg het deksel er onmogelijk af en liet zich niet vangen. De dierenambulance besloot om in ieder geval de jongen te redden en naar Herwijnen te brengen. Wij kunnen niet vaak genoeg benadrukken, dat afval in de vuilnisbak hoort en niet in de natuur. Heel veel dieren kunnen hier ernstige hinder door oplopen en er zelfs aan overlijden.

In de tweede helft van mei kwam CBS de Regenboog uit Gorinchem op bezoek in de ooievaarsopvang. De kinderen luisterden aandachtig naar de uitleg en reageerden enthousiast op de verhalen. In de klas was voorafgaand aan het bezoek al aandacht aan de ooievaars besteed. We kregen een leuke kleurrijke bundel met tekeningen namens de klas aangeboden.

Ondanks de droogte in maart, april en mei waren er een groot aantal overlevende jongen op de verschillende nesten in Herwijnen. Door het ploegen en maaien door de boeren, bleven de ooievaars in staat om voldoende voedsel te vinden om hun jongen groot te brengen.

Eind mei werd één van de jongen van de basiliek in IJsselstein door de brandweer uit het nest gehaald. Het diertje toonde al 2 dagen enorm afwijkend gedrag en maakte rare bewegingen. Vervolgens werd hij naar de opvang gebracht en in quarantaine geplaatst ter observatie. Helaas overleed het de volgende dag.

In juni werden heel veel jonge ooievaars gebracht o.a. uit Leiden, Den Haag, Zuilichem, Schalkwijk, Babberich, Utrecht, Nieuwkoop, Tiel, Waalwijk, Rotterdam en Appelteren door verschillende dierenambulances. De redder uit Nieuwkoop werd door een vriendin getrakteerd op een ritje naar Herwijnen om een kijkje te nemen bij het jonge ooievaartje.

Half juli maakte het andere jong van de basiliek in IJsselstein zijn eerste vlucht. Door een noodlottige landing brak het dier zijn poot. Uit onderzoek door de dierenarts bleek dat de breuk enorm complex was. Kraakbeen, spierweefsel en pezen waren dusdanig beschadigd, dat het niet meer mogelijk was om hem te helpen en daarom moesten we hem laten inslapen.

Voor het voeren van de ooievaars in de opvang maken wij doorgaans gebruik van eendagskuikens. Zo nu en dan krijgen wij makrelen aangeboden door Pieter. De ooievaars hebben zo af en toe een dagje vis in plaats van kuikens en dat smaakt ook geweldig en hierdoor leren ze ook ander voer te eten.

Door het grote aantal ooievaars dat we dit jaar opvingen, konden we de dieren ook niet op één dag ringen. Het ringen vond daarom verspreid over verschillende weken plaats. Hiervoor nodigden we de mensen uit, die contact met ons opnamen in het geval van een ooievaar in nood. Ook werden jonge ooievaars op locatie geringd. Onder andere in IJsselstein en het Liesveld. Op beide locaties was het een hele happening waar we heel wat bekijks trokken. Fijn dat mensen zo geïnteresseerd zijn in ooievaars en belangstelling hebben voor het ringen.

Helaas hebben we ook wel eens een slechte week. Zo was er in de eerste helft van augustus een week waarin we 3 ooievaars, met complexe problemen en verwondingen, moesten laten inslapen. Zo'n besluit wordt in goed overleg met de dierenarts en weloverwogen genomen als er geen enkele kans op herstel of genezing is. Enkele dagen later onderging een ooievaar uit Sprang Capelle hetzelfde lot.

Gedurende augustus gingen de eerste jongen al op trek. De volgende weken volgden er meer.

Ook krijgen wij wel eens merkwaardige meldingen. Zo zou een dierenambulance een hele kleine ooievaar gaan vangen en vervolgens naar ons brengen. Bij aankomst van de dierenambulance op de plek van de melding bleek het niet om een jonge ooievaar, maar een duif te gaan.

Verder kwam Marije van Markat Fotografie op bezoek om foto's te maken van de ooievaars. Het was een lang gekoesterde wens van haar om de ooievaars te fotograferen. De foto's zijn prachtig geworden. Hierbij één van haar foto's.

Half augustus stond David op de stoep. Hij kwam uit Engeland en wilde informatie over ooievaars en wilde graag ooievaars kopen om een project in Engeland te starten. Uiteraard kunnen wij niet aan zulk soort verzoeken medewerking verlenen. Wij brachten David in contact met Stichting Stork en zij zouden hem mogelijk verder kunnen helpen met het opstarten van een ooievaarsproject.

Enkele dagen later kwamen een delegatie van de Partij voor de Dieren van Gelderland. Zij zorgden ervoor dat wij voor de eerste keer een donatie van provincie Gelderland kregen. Het was een gezellige middag en er was respect voor de wederzijdse standpunten.

Een paar dagen later werden er twee ooievaars door Stichting Vogelklas Karel Schot uit Rotterdam gebracht. Eén van de twee had een succesvolle maagoperatie ondergaan. Na twee weken in observatie werden ze in Herwijnen vrijgelaten.

Er waren nog vier ooievaars in de opvang, waarvan één slechtziende. Twee weken later bleek dat er voor dit laatste diertje geen genezing mogelijk was en konden we niet anders dan het laten inslapen. De andere drie zijn uiteindelijk op trek gegaan.

Begin september werd het paalnest in de wei van de opvang vervangen. De ooievaars waren inmiddels op trek gegaan en de paal was dusdanig verrot, dat deze niet nog een seizoen meekon. De houten paal werd vervangen door een constructie van lantaarnpalen en kan daardoor weer vele jaren mee.

Half september kreeg Piet een telefoontje van Dafne van een wildopvang in België. Zij hadden een ooievaar binnen gekregen. Na het aflezen van de ring, bleek het beestje in onze opvang geringd te zijn. Na een eerste periode van opvang in België kwam deze ooievaar alsnog bij ons terecht en werd in quarantaine geplaatst ter observatie. Na vrijlating, hing hij een paar dagen rond op de Herwijense uiterwaard en vloog daarna weg.

Ook deden we dit jaar wederom mee aan RaboClubSupport. Ons doel was om een bijdrage te krijgen voor de eerder in dit bericht beschreven couveuse om zeer jonge ooievaars te kunnen opvangen. Er is enorm veel op ons gestemd en van Rabobank ontvingen wij het geweldige bedrag van €1617,70. Bedankt voor alle stemmen!

Half oktober had Piet een kennismakingsgesprek met Sjoerd-Dirk van de gemeente Gorinchem over de wens van het gemeentebestuur om een ooievaarsnest in Gorinchem te plaatsen. Het was een constructief gesprek en er werden vervolgacties en een nieuwe afspraak voor januari gemaakt.

Een dag later stond Wil voor de deur, een gepassioneerde fotograaf, die onder andere vele foto's voor het blad "Grasduinen" maakte. Hij had al meerdere jaren foto's van de ooievaars in Herwijnen gemaakt en verraste Piet met een prachtig en uniek fotoboek over de ooievaars van Herwijnen.

In diezelfde periode werden jute zakken gekocht en waren er gesprekken met Dapco in Haaften over het bedrukken van de jute zakken. Deze jute zakken kunnen gebruikt worden om ooievaars en andere grote (water)vogels op een comfortabele manier te vervoeren zoals eerder beschreven. Tevens werd er kleding uitgezocht om ons logo op te laten borduren. Het bleek niet mogelijk om ons huidige logo, dat gemaakt is van een foto, op een mooie manier te borduren. Daarom hebben we besloten om ons logo te gaan veranderen. In 2026 zullen we ons nieuwe logo in alle communicatie gaan doorvoeren.

Op 15 november bezochten vijf vrijwilligers van de ooievaarsopvang de beneficiantendag van Stichting Dierenlot. Het was wederom een goed verzorgde dag en er was veel contact met gelijkgestemden. Aan het einde van de dag mochten we weer een mooie cheque in ontvangst nemen.

Een dag later was het koud en nat weer. We kregen twee keer een melding over een ooievaar die dicht langs de provinciale weg liep. Piet ging twee keer kijken. Het diertje had het moeilijk, maar liet zich niet vangen. Piet kon niet anders dan hem van de weg weggagen. Sindsdien wordt hij dagelijks geobserveerd.

Wij kijken terug op een zeer druk jaar. Hierbij de samenvatting van 2025 in enkele cijfers:

- Er werden 48 ooievaars opgevangen;
- Er werden 36 jonge ooievaars geringd;
- Voor 12 ooievaars liep het helaas minder goed af. Zij gingen dood of we moesten hen in laten slapen;
- De livestream werd meer dan 46.000 keer bekeken en de totale kijktijd was meer dan 5300 uur.

Wij kijken trots en dankbaar terug op 2025. Dankbaar voor alle steun en blijken van waardering voor onze inzet. Daarnaast willen wij alle vrijwilligers, collega's van verschillende dierenopvang locaties, medewerkers van de dierenambulances, oplettende mensen, en de verschillende media, die aandacht aan ons besteedden, bedanken!

Met vriendelijke groet,

De vrijwilligers van Stichting Ooievaarsopvang Herwijnen

Mijn Verhaal 2025

Ik kan mijn geluk niet op. Ik ben zo blij dat ik de mogelijkheid van Kees Vos heb gekregen met ooievaars te mogen omgaan. Iedere keer als er een klein ooievaartje op mijn pad komt, maakt het me blij. Blij als ik hem op de keukentafel in zijn geïmproviseerd nestje zie, als ik hem hoor, en als ik hem zie eten. Soms begin ik met een pincetje heel voorzichtig kleine stukjes vlees in zijn bekje te stoppen, vooraf of achteraf gegaan door uitbundig geklepper van zijn kant. Hij gooit onevenwichtig zijn kopje in zijn nek en een zacht maar overtuigend en enthousiast geluidje komt van zijn snaveltje. Daarna gaat hij heerlijk in zijn van houtkrulletjes en hooi gemaakt nestje een tukje doen onder een lamp waar de temperatuur goed geregeld is en dan slaapt hij tot hij weer honger heeft. Als hij een week oud is wordt het slapen minder, het gepiep en geklepper luider en ik hoor hem roepen “Piet waar blijf je” ik barst van de honger. Om de dag zijn nestje schoon maken, want hij ruikt niet naar rozenblaadjes. Na een dag of 10 is het klaar, hij schuifelt naar achteren, naar de rand van zijn tijdelijke nestje en, ja hoor hij bezegeld zijn lot. Met een enorme spuitkracht kakt hij over de rand op de tafel. Fout. Nu moet hij er uit van Magda. Hij wordt verbannen naar het schuurtje op het erf. Ja nu zit je daar al dan niet met lotgenoten. Hij gaat verder met steeds meer eten, steeds harder kleppen en schooien als ik in de buurt komt. Ook aan het verblijf in het schuurtje komt op een gegeven moment een einde. Eten klaarmaken duurt vele malen langer als het naar binnen schrokken van dat lekkers. Gelukkig worden de stukjes kuiken steeds groter. Het moment van nog een verhuizing zit er aan te komen. De geur in het schuurtje is inmiddels te snijden. Hoogste tijd om naar een van de opvangkooien te verhuizen. In de kooi staat een mammoet couveuse (een multibox met een mooi gat erin gezaagd en het deksel eraf gedraaid om een lamp door te laten zakken). Deze had ik gekregen van Sonac mijn vorige werkgever. Deze box is geweldig ruim en de ooievaars zullen daar in blijven tot ze gaan leren lopen. Inmiddels eten ze dan al hele kuikens en oefenen ze voorzichtig hun vleugels. Dan breekt de ringersdag aan. Mensen die iets

met de ooievaartjes te maken hebben gehad, worden uitgenodigd om bij het ringen aanwezig te zijn. Na de ringersdag is het moment aangebroken, dat we meer afstand gaan nemen. We geven daarmee een signaal, dat ze voor zichzelf moeten gaan zorgen. Een dag na het ringen mogen de ooievaars vrij op het landje lopen en het vliegen gaan oefenen. Langzaam krijgen ze minder te eten, maar het schooien wordt heftiger. Als ik ga voeren gebeurt het niet zelden dat een ooievaar op mij af komt vliegen en mij een klap met zijn vleugel geeft, of dat er eentje mij met zijn poten raakt als hij aan komt vliegen. Ook word ik regelmatig voorzichtig door een snavel geraakt. Het janken en schooien is zo erg dat ik de emmer met voer omhoog moet houden omdat ze het eten uit de emmer stelen. Dit zijn zulke mooie momenten. Dan weet je waar je het voor doet. En dan het

afscheid. Al dagen lopen we naar de lucht te kijken. Daar een hele groep ooievaars hoog in de lucht, wat doen die van ons. Gaan ze al mee? Nee nog niet. Twee dagen later, weer een groep rustig rondjes draaiend in de lucht. Even gaan er een paar omhoog, maar ook deze laten zich weer naar beneden zakken. Een paar dagen later was het wel raak. Een groep van ongeveer 40 ooievaars, waarvan 25 uit de opvang, waren plotseling vertrokken. Een groep van 19 ooievaars bleef nog driftig oefenend in de opvang achter. De critici onder de kenners zitten bij dit verhaal met de handen in het haar en roepen "Piet van Andel" dit moet je niet doen! Deze vogels worden veel te tam. En ik weet dat dit klopt. Ze worden inderdaad veel te tam voor mij. Maar ik weet dat ze niet zomaar op iedereen af zullen lopen. Weet wel dat een ooievaar niet echt onder de roofdieren valt. Het is een dier dat van mensen houdt, de mensen opzoekt, toegankelijk is en daardoor zich kwetsbaar opstelt. Kortom we vinden er allemaal wat van. Wij doen ons best om de rest van de wereld deze vogel te leren kennen. We laten zoveel mogelijk kinderen en volwassenen in contact komen met deze mooie, interessante, en intelligente vogel. Want als iedereen van deze vogel leert te houden blijven alleen de natuurlijke vijanden over en is zijn overleven gegarandeerd.

DE OOIEVAAR IS VAN ONS ALLEMAAL.

Wordt jullie aangeboden door een geweldige groep mensen, die 55 jaar geleden de herintroductie van de ooievaar heeft opgezet. Ik zeg "kanjers" bedankt! Ik zal mijn best blijven doen uit dankbaarheid en respect voor jullie.

Piet van Andel

Hierbij presenteren wij ons nieuwe logo:

Ooievaarsopvang
Herwijnen